

Parkına, kentine, hayatına sahip çıkanların başkaldırısı

Gezi Parkı isyanı: Artık bizim de yontucularımız var

Şair, mimar Cengiz Bektaş, "Kimin Bu Sokaklar, Alanlar, Kentler" isimli kitabında bir yontucudan söz eder. Yontucu Londra'da yaşamaktadır. Sokağına bir elektrik direği dikilir. Yontucu buna itiraz eder, bakar ki itirazdan sonuç çıkmaz, bu kez kendini elektrik direğine bağlar. Der ki, "yontucuyum ben, sanatçiyim. Benim sokağıma şu çirkin elektrik direğini dikmeye kimin hakkı var? Davranışım bu çirkinliğe karşı çıkmak için." Sonunda yontucu kazanır, direkler değiştirilir. Bundan sonrasını Cengiz Bektaş'tan okuyalım: "Gülüyorsunuz, biliyorum. Bizde böyle bir olayın sonucunda karakolda olacakları düşünüyorsunuz da gülüyorsunuz değil mi? Ama gene biliyorsunuz ki, biz de böyle bir şey olmaz. Polisten ötürü değil; sokağına benim sokağım diyebilen, onun için savaştan yontucu olmadığı için..."

Taksim Gezi Parkı'na AVM yapılma kararıyla başlayan ve bir buçuk aydır değişik biçimlerde devam eden olaylar, toplumsal-siyasal tarihimizin yeniden yazılmasına yol açacak önemdedir; tarih yeniden yazılacak ve "hiçbir şey eskisi gibi olmayacaktır". Yeniden yazılacak metinlerden biri de Cengiz Bektaş'ın, "Kimin Bu Sokaklar, Alanlar, Kentler" kitabındaki satırlardır. Çünkü Bektaş, Türkiye'de böyle bir şeyin olmayacağını ifade etmiştir. Satırlar değişmelidir; yontucular yüzünü göstermiştir, varlıklarını kanıtlamıştır hem de bunu polis şiddetine rağmen yapmıştır. Cengiz Bektaş'ın, kitabın bu satırlarını seve seve değiştirmeye hazır olduğundan kuşku yoktur; yazar herkesi, her vatandaşı, her kentliyi yontucu olmaya çağırmaktadır.

Türkiye'nin yontucuları sokakta

Gezi Parkı isyanı Türkiye'de de yontucular olduğunu açığa çıkarmış, sokağa dökülen milyonlar en az Londralı yontucu kadar kente, hayata dair hassasiyet taşıdığını ilan etmiştir. Bilinir ki artık mahallelilere danışmadan, sokak sakinlerinin fikrini almadan, kentlilere sormadan tek bir çivi bile çakılamayacaktır. Kabul etmek gerekir ki bu bir temennidir. Demokrasiden nasibi almamış, katılımcılıktan bihaber, asıl olarak totaliter ve otoriter tarzdan beslenen, vatandaşlık hukuku yerine tebaa ilişkisini esas alan, iktidarın kutsiyeti ve tabuların dokunulmazlığı üzerinden toplumsal yaşamı düzenlemeye çalışan, yasaklara ve baskılara dayanarak toplum mühendisliğine soyunan siyasi erk, kendi ideolojik-politik yaklaşımlarına uygun projeler geliştirmekten geri durmayacak, hayatın her alanını paranın mutlak hakimiyeti altına alacak düzenlemeler yapacak, "gölgesini satamadığı ağacı kesmeye", birakalım uçsuz bucaksız toprakları, yeşili, gürül gürül akan suları, kentlerde avuç içi kadar yeşil alan bırakmayacak, "bir bardak sudan" para kazanacak projelere devam edecektir.

Mevcut iktidarın varlık nedeni budur çünkü. İktidarın kendi varlık nedenini kendi elleriyle ortadan kaldırması mümkün değildir. AKP iktidarı kentleri neoliberalizmin av alanı haline getirmekle yükümlüdür; gerçekleştirilen mevzuat değişikliklerinin, Gezi Parkı örneğinde olduğu gibi, kentlilerin ortak kullanım alanlarının sermaye grupları tarafından kar getirecek mekanlara dönüştürülmesinin nedeni budur.

Bu açıdan bakıldığında Gezi Parkı direnişinin iktidara geri adım attıracağını beklemek hayalcilik olacaktır. Zaten yaşayarak tanık olunduğu gibi iktidar her türlü zor yöntemini devreye alarak geri adım atmayacağını göstermiş, polisiye önlemleri artırmış, geniş çaplı tutuklamalarla direnişi kırmaya çalışmış, şiddet uygulamaktan geri durmamış, TMMOB'nin yetkilerinin bir gece yarısı operasyonu ile elinden alınmasında olduğu gibi, Taksim Gezi Parkı direnişinin unsurlarından, Taksim Dayanışması katılımcısı, muhalif karakterli kurumlara saldırmayı tercih etmiştir.

Üç-beş ağaç mı, kocaman bir hayat mı; üç-beş çapulcu mu, yoksa milyonlar mı

"Üç-beş ağaç" ve "üç-beş çapulcu" ifadelerinin mucidi Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'dı. Aklınca Gezi Parkı'na AVM yapılması kararına karşı başlayan direnişi ve direnişçileri itibarsızlaştıracak, değersizleştirecekti. "Üç-beş ağaç için sorun yara-

Taksim Gezi Parkı meselesi nasıl başladı?

*Sosyal Haklar Derneği Üyesi Can Atalay,
Taksim Gezi Parkı ile ilgili süreci, hukuki boyutuyla birlikte
Express dergisine anlattı, özetleyerek yayımlıyoruz.*

Bu mesele bütün bölgeyi dönüştürmeye yönelik 2009 tarihli 1/5000 ölçekli Beyoğlu nazım imar planıyla başladı. İstanbul'un bütünündeki kentsel dönüşüm uygulamalarında, yani Sulukule, Tarlabası, Gülsuyu, Fener-Balat'ta yaşananların bir başka biçimi de Beyoğlu'nda yaşandı. 2011'de, Taksim Meydanı ile ilgili Mete Caddesi-Gümüşsuyu aksı, Tarlabası-Cumhuriyet Caddesi aksı ve Siraselvililer Caddesi girişinde trafiği yeraltına almayı öngören yeni bir imar planı geldi. Bu planda öngörülen bir başka şey de, Gezi Parkı'nın ortasındaki bir yapılaşmaydı. Bu bölgenin dönüştürülmesiyle ilgili ilk adım Tarlabası'dır. Bedrettin Mahallesi'yle ilgili hazırlık biliniyor, Galataport ve Perşembe Pazarı biliniyor.

Olan bitene yönelik ilk önemli adımlardan biri, Mimarlar Odası'ndan Mücella Yapıcı'nın inisiyatifiyle, Mimarlar ve Şehir Plancıları Odası'nın çağrısıyla yapılan toplantıydı. Bu toplantıda yayınlanan bir deklarasyon metniyle talepler dile getirildi ve Taksim Dayanışması kuruldu. Burada, başta Mücella Yapıcı, şehir plancısı Akif Burak Atlar, Derya Karadağ, Peyzaj Mimarlar Odası'ndan Başak Özer'i isim isim anmak istiyorum; tırnaklarıyla kazıyarak bir buçuk yılda mücadeleyi bir yere kadar getirdiler.

(...) Ancak, bu davaya ilgi gösteren yurttaşlar da oldu, çok çeşitli eylemler yapıldı. Sonra bir anda, kış aylarında Cumhuriyet Caddesi tarafında paravanlar yükseldi. Bu başlı başına bir hukuksuzluktu, Büyükşehir Belediyesi'nin kiracıları hukuk ihlâl edilerek dükkânlarından çıkartıldı. Eylem yapılarak esnafın öncülüğünde barikatlar yıkıldı. O eylem sonrasında da nöbet tutulmaya başlandı. Çok yorucu olmasına rağmen nöbetleri bir dolu insan sırtlandı. Nöbetler devam ederken Taksim Dayanışma başka eylemler de yapmaya çalıştı. Divan Oteli tarafında, kendi hazırladıkları plan ve projede dahi yer almayan, "biz bunu bir gecede hallederiz" düşüncesiyle başladıkları hukuksuz ağaç yıkımı karşısında insanlar pozisyon aldı ve engel olmaya çalıştı.

Salı (28 Mayıs) sabahı tekrar yıkıma gelmeleri üzerine, insanlar yine engel olmaya çalıştı ve sonra film koptu. Ondan sonrası, memleketteki tüm toplumsal kurtuluş taleplerinin Taksim Gezi Parkı'nın arkasına dizilmesinden ibarettir. Bu vesileyle insanlar tüm taleplerini sokaklarda haykırdılar ve hükümet derli toplu bir adım atmazsa, haykırmaya devam da edecekler. Hukukî olarak, belediyenin Divan Oteli tarafında yapmaya çalıştığı faaliyetin hiçbir dayanağı yoktu. (...) Mimarlar ve Şehir Plancıları Odası'nın ve Peyzaj Mimarları Odası'nın açtığı bir dava var, meselenin bütününe ilişkin iptal kararı bekliyoruz.

Türkiye Gazeteciler Sendikası'nın Gezi Parkı direnişi süreciyle ilgili Medya Raporu

27 Mayıs'ta Gezi Parkı'nda başlayıp tüm ülkeye yayılan sokak isyanlarında medyada yalana, manipülasyona ve baskıya başvuran AKP iktidarının basında yürüttüğü tasfiye ile ilgili Türkiye Gazeteciler Sendikası tarafından bir rapor yayımlandı. Sokak direnişlerinin yaşandığı, insanların sokak ortasında öldürüldüğü sırada televizyonlarda yemek programları, futbol maçları ve penguen belgeselleri gösteren televizyon kanallarında ve "aynı manşetle çıkan", gerçeği gizleyen gazetelerde medya patronları eliyle sistematik şekilde yürütülen "yeniden dizayn" operasyonunda TGS'nin raporuna göre 72 gazeteci hedef alındı.

tılıyor" dedi ve sorun yaratanların "üç-beş çapulcu" olduğunu söyledi. Böyle dedi ve Gezi Parkı direnişinin fenomeni kendiliğinden yaratılmış oldu. Gezi Parkı direnişi, Başbakanın tanımıyla "çapulcuların" isyanına dönüştü.

Elbette yaşananların müsebbibi "üç-beş ağacı" korumak duygusu değildi. Ancak kıvılcımın Taksim Gezi Parkı'ndaki üç-beş ağaçtan çıktığı ve bütün bir ülkeye yayıldığı da bir gerçektir. Taksim Gezi Parkı simgesel önem taşıyarak AKP iktidarının 10 yıldır süren uygulamalarına tepkiye dönüşmüş, özellikle insanların yaşam biçimlerine, tercihlerine ve özgürlüklerine dönük müdahaleler, deyim yerindeyse bardağı taşıran damla olmuş, yüzbinlerce insan tepkisini göstermek amacıyla sokağa çıkmış, polisin sergilediği şiddet, bırakalım olayların önlenmesini, daha da alevlendirmiş, başta büyük kentler olmak üzere, 50'yi aşkın ilde farklı kiteselliğe sahip gösteriler yaşanmıştır.

Nasıl olmasın ki, işbaşına geldiği günden başlayarak, son hükümet döneminde biraz daha belirgin olmak kaydıyla, toplumsal yaşam adım adım muhafazakarlaştırıldı, dini kabulleri esas alan toplum mühendisliği programı aşama aşama hayata geçirildi. laiklik karşıtı düzenlemeler gerçekleştirildi. Eğitim 4+4+4 sistemiyle gericileştirildi. Alkol yasakları, kürtaj tartışması, çocuk sayısı ve yaşam tarzına ilişkin dayatmalar geleceğe dair kaygıları artırdı. Ulusal değerlerle ilgili hassasiyetler törpüldü; toplumsal ortaklığın simgelerinden olan milli bayramlar tartışılır hale getirildi. Kendini işsizlik ve güvencesizlik cenderesinde bulan gençler ile çok çocuk yapmakla mükellef tutulan ve iş yaşamından kopararak eve hapsedilmek istenen kadınlar toplumsal rahatsızlığın görünür yüzü haline geldi; Gezi Parkı direnişinde gençlerin ve kadınların ağırlığı tesadüf değildi.

Bütün bunları, Gezi direnişinin tesadüfi olmadığına, birden bire ortaya çıkmadığına, göz göre göre geldiğine delalet saymak gerekmektedir. Bu aynı zamanda, siyasi iktidar tarafından ileri sürülen olayların arkasında "uluslararası tezgah", "faiz lobisi" olduğuna dair iddiaları da çürüten bir değerlendirmeye olacaktı.

Gezi direnişi tek harfli alfabe değildir

Gezi direnişi tek harfli bir alfabe değildir; hiçbir ideolojik-politik gruba ve ideolojik-politik yaklaşıma mal edilemez, direnişin arkasında belirli bir grup yoktur; farklı toplumsal gruplardan, farklı mağduriyetlerden söz edilebilir ancak farklılıklardan herhangi birine yakınlığı ya da uzaklığı söz konusu değildir. Direnişi, kendi örgütsel hassasiyetlerinden menkul görmek, yaratıcısı ve devamcısı olduğunu ilan etmek,

geniş kitlelerin bir odağın yönlendiriciliğinde sokağa çıktığını iddia etmek, aynı şekilde direnişin tanımlı bir hedefi olduğunu ileri sürmek yanıltıcı ve yanlış bir değerlendirme olacaktır ki bunun aynı zamanda direnişini anlamamak, isyanın ruhundan uzaklaşmak anlamına geleceği de vurgulanmalıdır.

Her toplumsal-siyasal kesim kendi hassasiyetleri doğrultusunda demokratik tepki göstermiş, demokratik hak gereği sokağa çıkmış, polis şiddetiyle karşılaşmış, Türkiye tarihinde görülmedik oranda kitlesel direnç göstermiştir. Gezi Parkı direnişi; gençleri, kadınları, hatta çocukları, taraftar gruplarını, ulusal değerlere sahip çıkanları, barış yanlılarını, işsizleri, güvencesizleri, siyasi iktidar sözcüleri tarafından aşağılanan, ötekileştirilen etnik, dinsel, mezhepsel kökene sahip olanları, "yurtta sulh, cihanda sulh" ilkesine ters düşen ve ülkeyi adım adım savaşa sürükleyen politikaların değişmesini talep edenleri, laiklikten, ödün verildiğini düşünenleri, toplumun dini kurallara göre yönetilme girişimlerinden kaygı duyanları, farklı yaşam tarzına sahip olanları, alkol yasağının bireysel özgürlüğü ortadan kaldırdığını düşünenleri, kentsel dönüşüm mağdurlarını, eğitimin paralı ve pahalı hale getirilmesine ve gericileştirilmesine itiraz edenleri, özelleştirmelere karşı çıkanları, kentlerin talan edilmesine direnenleri, akarsuların büyük sermaye gruplarının kullanımına açılmasını kabullene-meyenleri, yerel yönetimlerin birer ticarethane gibi çalışmasını doğru bulmayanları, her gün biraz daha varlığını hissettiren totaliter, otoriter ve teokratik yönetim anlayışını reddedenleri, basının susturulmasından, yandaş olmayan gazetecilerin işsiz bırakılmasından, bağımsız yargının ortadan kaldırılmasından, kuvvetler ayrılığının işletilmemesinden, uzun süren tutukluluklardan, polis fevlelerinin iddianemeye dönüşmesinden, yargının politikleşmesinden, Kürt siyasetçilerin kelepçelenerek cezaevine gönderilmesinden rahatsız olanları, çocuk sayısı telkinlerinden, kürtaj tartışmasından, kadınların nasıl doğuracağına karşın, yatak odalarına müdahale eden siyasetçilerden sıkı sıyrılanları, meslek alanlarını büyük sermaye gruplarının ihtiyacına göre belirleyen neoliberal politikalara, meslek odalarının siyasi iktidarının tasarruflarını kamu adına denetleme yetkisini budama, meslek odalarını güçsüzleştirme amacını taşıyan düzenlemelere karşı çıkanları aynı potada eritmiş, parçalardan bir bütün oluşturarak ülke tarihinin gördüğü en büyük ve en kitlesel isyana çatı olmasını bilmiştir.

Gündem Çocuk Derneği'ne ulaşan verilere göre 25 Haziran 2013 itibarıyla gözaltına alınan çocuk sayısı

	Çocuk gözaltı sayısı
Ankara	78
İstanbul	35
Adana	130
İzmir	34
Kayseri	2
Mersin	15

31 Mayıs 2013 - 18 Haziran 2013 tarihleri arasında İnsan Hakları Derneği'ne ulaşan bilgilere göre gözaltı ve tutuklanma sayıları

	Gözaltı	Tutuklama
İstanbul	918	33
Ankara	973	22
İzmir	498	13
Mersin	31	
Antakya	76	
Elazığ	6	
İskenderun	4	
Adana	451	
Eskişehir	13	
Kocaeli	6	2
Urfa	1	

İstifa eden gazeteciler

Ntvmsnbc editörü Özkan Güven, Ntvmsnbc Kültür Sanat Editörü Hasan Cömert, Doğuş Yayın Grubu'nun dergilerden sorumlu Genel Müdürü Neyyire Özkan, Doğuş Yayın Grubu CEO'su Cem Aydın, GQ Türkiye dergisinin Genel Yayın Yönetmeni Mirgün Cabas, kapatılan NTV Tarih dergisinin Genel Yayın Yönetmeni Gürsel Gönçü, NTV Program Direktörü Murat Toklucu, NTV Program Editörü Burcu Doğan, NTV Program Editörü Onur Yazıcıoğlu, NTV'de program yapan fotoğraf sanatçısı Mehmet Turgut, NTV Gece Haber Prodüksiyon Müdürü Ömer Faruk Aykar, NTV Haber Merkezi'nde dijital editörlük görevini yapan Dilara Eldaş, NTV Ankara Temsilcisi Nilgün Balkaç, NTV'de program yapan Çiğdem Anad, NTV muhabiri Ergün Güven, Sabah gazetesi yazarı Alper Bahçekapılı, Sabah gazetesi Gece Yazı İşleri Müdürü Erdal Erkasap, Kanal 24 spikeri ve moderatörü Remziye Demirkol, Habertürk gazetesi röportaj yazarı Kutlu Esendemir, Yenişafak gazetesi yazarı Işın Eliçin, Artı 1 televizyonu Haber Yayın Yönetmeni Mustafa Hoş, Artı 1 televizyonunda program yapan Banu Güven, Artı 1 televizyonu ana haber sunucusu Uğur Dünder, Artı 1 televizyonu ana haber sunucusu Özlem Gürses, Artı 1 televizyonu Program Müdürü Uğur Tutçuoğlu, Artı 1 televizyonunda program yapan Haluk Şahin, Artı 1 televizyonunda program yapan Ece Temelkuran, Akşam gazetesi yazarları Nihal Kemaloğlu, Deniz Ülke Arıboğan, Akşam gazetesi Yazı İşleri Müdürü Banu Kurt, Akşam Gazetesi Yazı İşleri Müdürü Süreyya Üstünel, Akşam Gazetesi Yazı İşleri Müdürü Semra Kardeşoğlu, Akşam gazetesi muhabiri Alaz Kuseyri, Milliyet gazetesi Ekonomi Servisi Ekler Koordinatörü Necla Unutmaz, Milliyet gazetesi Magazin Müdürü Birsan Altuntaş, Halk TV haber sunucusu Aydoğan Kılıç, Vatan gazetesi yazarı Can Ataklı istifa etti.

Yaşananları bu çerçevede değerlendirmek, yelpazenin geniş ve çok renkli olduğunun farkına varmak, direnişi doğru okumayı sağlayacaktır ki, bu, bizleri direnişin gerçekliğini aşan, ez azından zorlayan yorumlardan uzak tutacaktır.

Temel argümanlar, tetikleyici unsurlar, öne çıkan figürler

Kamusal alan savunusunu direnişin temel argümanı olarak kabul edersek, direnişin itici gücünün mizah, başbakanın direnişçilerle ilgili söyledikleri nın tetikleyici unsur olduğunu da vurgulamak durumundayız.

Mizah, direniş sürecinde siyasi iktidarın dengesini ve bilindik kalıplarla polemik yapmaya alışık siyasetçilerin ezberini bozmuş, direnişin ciddiyetini yok ediyor iddialarına karşın, direnişin meşruluğunu sağlamış, kitleselleşmesini kolaylaştırmış, en azından, hemen her toplumsal olayda medya marifetiyle yaratılan, sokağa çıkanların "vandal", "öcü" vb. olduğuna dair manipülasyonu yerle bir etmiştir.

Demokratik ve barışçıl gösterilere karşı polisin uyguladığı orantısız güç, pervasızca uygulandığı şiddet, binlerce insanın gözaltına alınması, yüzlerce insanın tutuklanması, ölümler, yaralanmalar kimin mağdur olduğuna ilişkin soruyu kendiliğinden ortadan kaldırmış, özellikle sosyal paylaşım ağı ve kendini gerçekleri kamuoyuna iletmekle yükümlü sayan birkaç basın yayın kuruluşu etkili olmuş, gerçekler kamuoyundan saklanamamıştır. Başbakanın, twitter ve facebook gibi sosyal paylaşım sitelerine öfkesinin nedensiz olmadığını kabul etmek gerekmektedir.

Gezi direnişinin dikkat çeken yanı, yüz binlerin kendiliğinden sokağa çıktığı, ana gövdenin örgütsüz olduğudur ki, bu, zaman zaman örgütlü olmanın "kötü" bir şey olduğuna dair yorumlara yol açsa da, kitlelerin özgürlükçü eğilimi, kendi önderliğini yaratma potansiyeli taşıması nedeniyle, olumluluk olarak değerlendirilmiş, bu değerlendirme, kitleleri belli bir örgütsel yapının ideolojik-politik formatına sıkıştırılmasının mümkün olmayacağı, aksi durumun direnişin ruhuna ters düşeceği, olası etkisini azaltacağına dair tespitle güçlü hale getirilmiştir. Direnişin herhangi bir politik partinin, çevrenin, hareketin değil, kitlelerin eseri olması, örgütlü mücadeleyi küçümseyen ya da önemsizleştiren bir sonuç yaratmamış, direnişin politik odaklar üstü değil, politik odaklar arasında bir ortaklıkla başarıldığı gerçeğini berraklaştırmıştır. Süreç, siyaset sosyolojisini, örgütlü mücadeleyi reddeden değil, örgütlülüğe yeni bir boyut ve anlam kazandıran sonuçlara ulaştırmıştır. Hemen bütün politik kümelenmelerin diline pelesenk olan,

'direnişin ezber bozduğuna ve artık hiçbir şeyin eskisi gibi olmayacağına' dair değerlendirmenin özü budur ve bu özün, teorik zeminin, politik söylemin ve bunlarla uyumlu örgütsel formun belirleyicisi olması beklenmektedir. Toplumsal ve siyasal hayatı değiştirme iddiasındaki partiler, hareketler başta olmak üzere, sendikaların, meslek odalarının, demokratik kitle örgütlerinin, vatandaş inisiyatiflerinin bundan sonraki hayatlarını, örgütsel ilişkilerini, direniş okumaları üzerinden şekillendireceklerinden kuşku yoktur.

Taksim Dayanışması ve aynı zamanda TMMOB üyesi mühendis ve mimarların gözaltına alındığı günün gecesi, siyasi iktidar tarafından İmar Kanunu'nda gerçekleştirilen bir değişiklikle TMMOB ve bağlı Odalarının yetkilerini elinden alması, ekonomik açıdan güçsüzleştirilmesi, kamu adına yapılan denetimin ortadan kaldırılmasıyla ilgili örgütümüzün verdiği tepki, düzenlenen protesto gösterilerindeki coşku ve kalabalık, Gezi direnişinin ruhuna uygun olarak sergilenen yaratıcılık değişimin ilk yansımaları olarak kayda geçmelidir.

Direnişin nereye evrileceğine, ne olup bittiğine ilişkin sorulara verilecek yanıt da bu değişimde gizlidir. Olan olmuş, direniş değiştirmeye başlamıştır.

Direnişle ilgili siyasi iktidar sözcülerinin ve ilk olarak da Başbakan'ın tarzına ve söylemine ilişkin bir parantez açılması kaçınılmazdır. Çünkü Başbakan konu her açıldığında, öfkeli konuşmalar yapmış, direnişçileri "çapulcular" diyerek itibarsızlaştırmak istemiş, taviz vermeyeceğini defalarca açıklamış, bırakalım olayları yatıştırmayı, beyanatları bizzat gerginliği artırmış, toplum-

İşten atılan gazeteciler

Milliyet gazetesi Genel Yayın Yönetmeni Derya Sazak, İHA İnternet Editörü Diren Selimoğlu, Bursa Olay gazetesi İnternet Sorumlusu Berhan Soner, TMSF'nin el koymasının ardından Akşam gazetesi Genel Yayın Yönetmeni İsmail Küçükkaya görevden alındı. Akşam gazetesi yazarları Tuğçe Tatarı, Hüsnü Mahalli, Özlem Akarsu Çelik, Gürkan Hacı, Sevim Gözay, Akşam gazetesi Ankara Temsilcisi Çiğdem Toker karşılıklı anlaşmayla gazeteden ayrıldı. Akşam gazetesi Genel Yayın Koordinatörü Nergis Bozkurt, Yenişafak gazetesi yazarı Kürşat Bumin, Sabah gazetesinde röportajlar yapan Tuluhan Tekelioğlu, Sabah gazetesi Ekler Yayın Yönetmeni Elçin Yahşi, Sabah gazetesi Günaydın eki Genel Yayın Yönetmeni Şirin Sever, Sabah gazetesi muhabiri Bilge Eser, AA Mardin muhabiri Serkan Yücel Aydın ile Esquire dergisi Fotoğraf Editörü Uluç Özcü işten atıldı. Kanaltürk televizyonu Sabah Haberleri Sorumlu Müdürü Serkut Bozkurt, Artı 1 televizyonu CEO'su Tuncay Mollaveisoğlu'nun kanalla ilişkisi kesildi. Beyaz TV muhabiri Çağrı Ulu, İstanbul Valiliği'nde muhabirlik yapan Metin Timur Tüfekçiler işten atıldı.

Mehmet Ayvaltaş

Abdullah Cömert

Ethem Sarısülük

İsmail Ali Korkmaz

Medeni Yıldırım

Türk Tabipleri Birliği Gezi Parkı Olayları Sağlık Raporu

15 Temmuz 2013 saat 18:00 itibarı ile Taksim Gezi Parkı ile ilgili eylemlerde hekimler ve tabip odalarının ilettiği bilgiler ışığında sağlık durumuna ilişkin veriler aşağıdadır.

Kamuoyunun bilgisine saygılarımızla sunarız.

	Toplam Yaralı Sayısı	Ağır Yaralı Sayısı	Ölüm	Açıklama
İstanbul	4755	23	1	İki kişinin hayati tehlikesi devam ediyor Sekiz kişi ağır-kırıklı kafa travmasına uğradı Altı kişi gözünü kaybetti
Ankara	1549	22	1	Sekiz kişi ağır-kırıklı kafa travmasına uğradı Dört kişi gözünü kaybetti 14 Temmuz gecesi polisin fırlattığı gaz fişegi nedeniyle kafasından yaralanan Aydın Ay'ın Numune Hastanesi beyin cerrahisi yoğun bakımda takibi sürüyor
İzmir	800	2		
Antakya	201	4	1	1 splenektomi, 2 epidural kanama 12 temmuz 2013'te polisin fırlattığı gaz kapsülü nedeniyle 1 kişi kırıklı kafa travmasına uğradı, yoğun bakımdan çıkarılan hasta hayati tehlikeyi atlattı
Adana	162	6	1	5 kafa travması 10 yaşında bir çocukta kalça kırığı var 1 polis memuru köprüden düşme sonucu hayatını kaybetti
Eskişehir	304	3	1	2 Haziran'dan beri hayati tehlikesi devam eden ağır yaralı Ali İsmail Korkmaz 10 Temmuz'da yaşamını yitirdi.
Muğla	50	1		
Mersin	17	1		1 kafa travması
Bursa	2	1		1 kafa travması
Balıkesir	155			
Kocaeli	10			
Antalya	150	1		1 kişi gözünü kaybetti
Rize	8			
Tunceli	39	3		

sal ve kitlesel çatışmalara sebebiyet verecek tehlikeli ifadeler kullanmış, bir bakıma kitlesel başkaldırının müsebbibi olarak kabul edilen ötekileştirici, rencide edici, bölücü, ayrıştırıcı söylemini direniş boyunca sürdürmüştür. “Bayrak yakılar”, “camide içki içtiler”, “faiz lobisi”, “direnişçiler para alıyor” gibi yetkili isimlerin ağzından çıkan yalanlar üzerine yorum yapmaya gerek dahi yoktur.

Çarşı’dan duran adama

Gezi direnişi süresince yaratıcı ve birleştirici simgelerin toplumsal yönlendiriciliğe haiz olduğu yadsınamaz düzeyde açığa çıkmış, “çapulcu”, “penguen”, “kırmızılı kadın”, “siyahlı kadın”, “toma”, “biber gazı”, “Redhack”, “Çapul tv”, “duran adam”, “duran kadın”, “Çarşı”, “V for Vendetta maskesi”, “park forumları”, “yeryüzü sofraları” direnişin simgeleri olarak bir başka zaman diliminde, bir başka zeminde belki de asla yan yana gelmeyecek kesimleri ortaklaştırmış, direnişin ivmesinin düştüğü anlarda yükseltici etki yaratmıştır. Bütün bu simgelerde; polis şiddetini ve direnişi görme-yen medya eleştirisi ve alternatif iletişim arayışını, sanatın, edebiyatın, mizahın ortaya çıkardığı naifliği, yaratıcılığı, ezber bozan, kalıpları yıkan özgünlüğü, barışçı ve insani bir özü, kentlilik bilincini, tüketim toplumu dayatmalarına direnişi ifade etmiş, siyasi iktidar eliyle yürütülmek istenen kara propagandanın etkisizleşmesini sağlamıştır.

Bu daha başlangıç

Gezi direnişi ile ilgili bir yazının son satırlarının “sonuç niyetine” kaleme alınması, en başta da direniş ruhuyla çelişecektir. Haziran ayının ikinci yarısında yaratıcılığın bir göstergesi olarak ortaya çıkan, “bu daha başlangıç, mücadeleye devam” sloganı, Gezi direnişi ile ilgili kaleme alınacak bütün yazıların, yapılacak bütün analizlerin sonlandırılmasına izin vermeyecek önemdedir.

Gezi Parkı direnişi ile yurttaşlık, kentlilik bilinci uç vermiş, yeni bir toplumsal hayat filizlenmeye başlamıştır. “Devrim göz kırptı” denebilir, iş, “göz kırpmayı” hayatımızı, değerlerimizi her ne pahasına olursa olsun savunmaya dönük sahiçilikle birleştirmektir. Gezi Parkı direnişi geleceğe dair umutları çoğaltmış, demokrasiyi özümseme ve toplumsal yaşamın belirleyicisi kılma potansiyelini açığa çıkartmış, anti demokratik uygulamaların kolaylıkla hayata geçemeyeceğini göstermiştir. O halde bir kez vurgulamalıyız: “Bu daha başlangıç, mücadeleye devam.”

“Zorunlu izine” çıkarılan gazeteciler

TMSF’nin el koymasının ardından Show TV’de çok sayıda gazeteci zorunlu izne çıkartıldı. Bu isimlerin, Ciner Grubu’na satılan kanala geri dönmeleri beklenmiyor. Zorunlu izne çıkarılan gazetecilerden biri ana haber sunucusu Ali Kırca. Show TV Haber Dairesi Başkanı Tuba Atav, Show TV Haber Koordinatörü Ayhan Bölükbaşı, Show TV Haber Müdürü Ozan Pezek, Show TV Yurt Haberler Müdürü Nafiz Akyüz, Show TV Kamera Şefi Ediz Alıç, Show TV Ankara Büro Temsilcisi Funda Tuna Görey, Show TV parlamento muhabiri Özgür Akbaş, Show TV kameramanları Bülent Körde-mirci, Mesut Gengeç, Show TV İç Yapımlar Müdür Yardımcısı Özgür Uzun, Show TV İç Yapımlar Teknik Sorumlusu Metin Karaaslan, Show TV İç Yapımlar kameramanı Hakan Kırboğa, Milliyet gazetesi köşe yazarı Can Dünder zorunlu izne çıkarıldı.

Ulaşabildiğimiz verilere göre;

- 13 ilde yaralılar olduğu tespit edildi.
- **Kamu hastanelerine, özel hastane ve tıp merkezlerine ve çatışmaların yaşandığı alanlarda kurulan revirlere toplam 8163 kişi yaralı olarak başvurdu.**
- Yaralanmaların içeriğini;
 - Biber gazına bağlı yüzeysel yangı, yanık, solunum sıkıntıları, astım krizi, epilepsi atakları,
 - TOMA'lardan sıkılan gaz içerikli sulara bağlı yanıklar, tazyike bağlı yumuşak doku travmaları,
 - Yakın mesafeden atılan biber gazı kapsülleri, plastik mermiler ve darba bağlı kafa travmaları, kas-iskelet sistemi yaralanmaları (yumuşak doku zedelenmeleri, kesiler, yanıklar, basit kırıklardan sekel bırakacak ciddiyete sahip açık/kapalı kırıklar),
 - Yine gaz kapsülü ve plastik mermilerden kaynaklı görme kayıplarına varan göz problemleri ve karın içi organ yaralanmaları oluşturuyor.
- **5 Kişi hayatını kaybetti.**
- 21 yaşındaki Mehmet Ayvalıtaş, 2 Haziran 2013 tarihinde İstanbul'un Ümraniye İlçesi'nde eylemcilerin arasından geçmeye çalışan bir aracın altında kalarak yaşamını yitirdi.
- **3 Haziran 2013 tarihinde Hatay'ın merkez ilçesi Antakya'da Taksim Gezi Parkı protestoları sırasında 22 yaşındaki Abdullah Cömert hayatını kaybetti. Yapılan otopside ölümün başa alınan iki darbe ile gerçekleştiği belirtildi.**
- Adana'da ise 5 Haziran 2013'te alt geçit köprüsünden düşen Komiser Mustafa Sarı ağır yaralı olarak kaldırıldığı hastanede yaşamını yitirdi.
- **1 Haziran'da Ankara'daki eylemlerde ortaya çıkan kamera kayıtları sonucu bir polis memurunun silahından çıktığı ileri sürülen kurşunla ağır yaralanan Mehmet Ethem Sarısülük (26) hayatını kaybetti. Yapılan otopsi sonucu Ethem Sarısülük'ün doğrudan bir polis memuru tarafından açılan ateş sonucu öldüğü ortaya çıktı.**
- 2 Haziran'da Eskişehir'de kimliği belirsiz kişilerce ağır darba uğrayan, 30 gündür yoğun bakımda yaşam mücadelesi veren 19 yaşındaki Ali İsmail Korkmaz 10 Temmuz'da yaşamını yitirdi.
- **106 Kişi kafa travmasına uğradı.**
- 63 Ağır yaralı var.
- **3 Ağır yaralının hayati tehlikesi mevcut.**
- İstanbul'da 16 Haziran'da ekmek almak için sokağa çıkan ve atılan gaz bombası kapsülünün başına isabet etmesi sonucu ağır yaralanan 16 yaşındaki Berkin Elvan ile 8 Haziran'da Taksim'deki eylemlerde yine gaz kapsülü ile başından ağır yaralanan 16 yaşındaki Mustafa Ali Tombul'un hayati tehlikesi devam ediyor.
- **14 Temmuz gecesi Ankara Dikmen'de başına aldığı gaz kapsülü darbesiyle çökme kırığı ve beyin kanaması meydana gelen Aydın Ay'ın (35) hayati tehlikesi mevcut, yoğun bakımda takibi sürüyor.**
- 11 Kişi gözünü kaybetti.
- **1 Kişinin dalağı alındı.**
- Ankara'da Kızılay Meydanı'na yakın bir dersanede temizlik görevlisi olarak çalışan İrfan Tuna (47) 5 Haziran 2013'te çalıştığı sırada polisin eylemcilere yönelik yoğun gaz bombalı saldırısının ardından rahatsızlandı ve kaldırıldığı hastanede geçirdiği kalp krizi sonucu yaşamını yitirdi. İrfan Tuna'nın ölümüne gaz bombalarının neden olup olmadığı Adli Tıp Kurumu'nun raporu sonucu anlaşılabilir.
- **İçeride yaralılar ve doktorlar var iken 02 Haziran 2013 gecesi Ankara'da Mülkiyeliler Birliği'nde ve Nazım Hikmet Kültür Merkezi'nde kurulan revirlere gaz bombası ile müdahale edildi.**
- Yoğun polis müdahalesi nedeniyle çok sayıda yaralının bulunduğu Taksim Gezi Parkı'ndaki revire 12 Haziran 2013 saat 03 sularında 5 adet gaz bombası atıldı. 22 Haziran gecesi TMMOB revirine gaz bombası ile saldırıldı.

Başbakana çağrımızdır:

Toplumsal çatışmayı körükleyen dili terk edin

Taksim Gezi Parkı'na AVM yapılma kararıyla İstanbul'da başlayan olaylar tüm ülkeye yayıldı. Yeşile, yaşadığı kente, kentsel kimliğe sahip çıkan insanların yaktığı ateş bütün bir ülkeyi sardı. Her yaştan ve her toplumsal, siyasal kesimden kadınlar, erkekler, gençler, çocuklar, aydınlar, sanatçılar demokratik haklarını kullanarak tepkilerini görünür kılmak için sokaklara çıktı. Tepki,

Taksim Gezi Parkı sınırlarını aşarak, insanların yaşam tarzına müdahaleye varan anti demokratik uygulamalara yöneldi ve hükümetin istifa etmesi yönündeki talep gösterilerin odağına oturdu.

Demokratik haklarını kullanan insanlara karşı polisin akıl dışı kör şiddet uygulamaya başlaması olayları çığırından çıkarmaya yetti. Bir grup çevre duyarlısı merkezli başlayan olaylar, milyonları kapsayan bir kitle hareketi yarattı ki bu aynı zamanda polis şiddetinin daha da sertleşmesi sonucunu doğurdu.

Hemen bütün kentlerin merkezleri, kenar mahalleleri yakın tarihte görülmeyen bir direnişe ve polis şiddetine tanık oldu. Biri polis olmak üzere yaşamını yitiren üç insan, yüzlerce yaralı, yüzlerce gözaltı, ilgili ilgisiz biber gazına maruz kalan kitleler... On günlük olayların bilançosu böyle özetlenebilir.

Gezi Parkı tartışmasıyla başlayan süreç açığa çıkartmıştır ki demokrasi ülkemizin yapısal bir sorunudur; çözümü için köklü bir değişim-dönüşüme, içselleştirme-özümseme sürecine ihtiyaç bulunmaktadır. Hiçbir iktidarın kendiliğinden demokrasiyi içselleştiremeyeceği gerçeği, son 12 gündür ülke sokaklarının öğreticiliğine, yol göstericiliğine işaret etmektedir. Anlaşılmıştır ki demokrasi, çoğunluğun hüküm sürdüğü bir işleyişi değildir; çoğulculuğun, farklılıklara tahammülün, farklı görüş ve düşünceleri anlamının, onlara ifade edilebilme ve uygulanma olanağı sağlamanın garantisidir. Cumhurbaşkanı Gül'ün, "Demokrasi sadece seçim demek değildir" şeklindeki yaklaşımıyla bu "garanti" görünür hale gelmiş, ancak yine Başbakanın sert, uzlaşmaz, kışkırtıcı tutumu nedeniyle yeterince etkili olamamıştır. Hatta Başbakanın Ankara'da gerçekleştirdiği mitinglerde yaptığı konuşmalarda manipülasyonlara yer vermesi, "göstericilerin bayrak yaktığı, camide içki içtiği, türbanlı kadınlara saldırdığı" şeklinde doğru olmayan olayları öne çıkarması gerilimi daha da artırmış, böylelikle kitlesel çatışmalara sebebiyet verecek tehlikeli bir yol açılmıştır. Başbakan yurtdışı gezisi sırasında sarf ettiği "Şu anda bizim evlerinde zorla tuttuğumuz bu ülkenin en az yüzde 50'si var" şeklinde sözlerinin nasıl bir tehdit ve tehlike içerdiğini fark edememiş olacak ki aynı söylemi doğru olmayan bilgilerle devam ettirmektedir.

İnşaat Mühendisleri Odası olarak birkaç noktaya dikkat çekmek istiyoruz: Yıllardır ve her konuda, ötekileştiren, yok sayan, aşağılayan, hakaret eden, ayrıştıran, "oldu bitti"ye getiren, gerilim üreten politika ve uygulamalar toplumu patlama noktasına getirmiştir. Üstüne üstlük, ülkemiz gibi çok kültürlü, çok dilli, çok dinli, çok mezhepli bir coğrafyada din ve mezhep referanslı toplumsal yaşama ve yaşam tarzına yapılan müdahale, bardağı taşıran son damla olmuştur.

Taksim Gezi Parkı da dahil olmak üzere Taksim'e her ne planlanıyorsa, kamuoyuna açıklanmalıdır. Başbakan, Bakanlar, Belediye Başkanı Taksim Gezi Parkı ile ilgili farklı projelerden dem vurmaktadır. Hatta Başbakan her konuşmasında Gezi Parkı için ayrı bir projenden söz etmektedir. Konuyla ilgili tam bir bilgi kirliliği ve çelişkili açıklamalar mevcuttur. Halkın aklıyla ve hafızasıyla bu kadar alay edilmemelidir.

Başbakan antidemokratik tutumunu ve ısrarını terk etmelidir; niyeti her neyse, bundan ülkenin, toplumun tarifi mümkün olmayan oranda zarar göreceği bilinmelidir. Demokratik ve barışçıl gösteriler Anayasal bir haktır; gösterilere müdahale edilmesi, şiddet uygulanması acilen bırakılmalı, halka karşı şiddet uygulayan görevliler hakkında soruşturma açılmalıdır. Başbakan, oy oranları üzerinden ülkeyi ayrıştıran yaklaşımını, ötekileştirici söylemini terk etmelidir.

**İnşaat Mühendisleri Odası
Yönetim Kurulu**

Gezi Güncesi

Topçu Kışlası

Gezi Parkı

Bugünkü Gezi Parkı'nın yerinde bulunan Ermeni Mezarlığı taşınarak (19. Yüzyıl başında Mecidiyeköy'e taşındığı ifade edilmektedir. Aynı dönemde bu alanda bulunan ahşap kilise ise yıkılmıştır.) Taksim Topçu Kışlası 1830'da inşa edilmeye başlandı. Aşama aşama işlevini yitirerek son olarak 1940'ta Lütü Kırda döneminde meydan düzenlemeleri sırasında tamamen yıktırıldı.

Taksim Yayalaştırma Projesi

İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin ihale (ve finanse) ettiği, Kalyon İnşaat tarafından inşa edilen, Taksim Meydanı'nı araç trafiğinden arındırma ve yayaların kullanımına açma ve meydanın yanında bulunan Gezi Parkı'na AVM, Otel, Rezidans kullanımı için Topçu Kışlası'nı yeniden inşa etmek üzere hazırlanmış bir pro-

jedir. (Odamızın da içinde bulunduğu birçok demokratik kitle örgütü bu projeyi durdurmak için yasal yola başvurmuş ve protesto yapmıştır. Eleştiriler esas olarak, bu projenin bir yayalaştırma projesi değil de bir kimliksizleştirme / İnsansızlaştırma projesi olduğu, ayrıca projenin çağdaş meydan düzenleme ve ulaşım planlama kurallarına uygun yapılmadığı noktasına odaklanmıştır.)

Proje de yayalaştırma belediye meclisince oy birliği ile kabul edilmişken, sadece umumi hizmette kullanılmak koşulu ile tapuda İBB'ye tahsis edilmiş olan Gezi Parkı'na Topçu Kışlası yapılması düzenlemesi sadece AKP'li üyelerin oylarıyla oy çokluğu neticesinde kabul edilmiştir.

Kısaca Proje

Projenin tamamlanması için bir yıllık bir süre öngörüldü. Taksim Meydanı'ndaki trafiğin kısmen yer altına alınması hedefi bağlamında Tarlabası- Harbiye yönünde 400 metre, Harbiye-Tarlabası yönünde ise 320 metre uzunluğunda tünel olacak.

Proje Tarihçesi

- Eylül 2011'de İstanbul Büyükşehir Belediye Meclisi, Taksim Meydanı'nın tamamının yayalaştırılmasını kabul etti.
- 28 Haziran 2012 tarihinde İstanbul Büyükşehir Belediyesi ilgili ön yeterlilik ihalesinin tamamlandığını açıkladı.
- 23 Ağustos 2012 tarihinde gerçekleştirilen ihaleye 11 firma katıldı. Projenin ihalesini Kalyon İnşaat 51 milyon 555 bin 370 TL bedel ile kazandı.
- Koruma Yüksek Kurulu Taksim Yayalaştırma Projesi için Ekim 2012 tarihinde onay verdi. (İstanbul 2 Numaralı Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu, kent tarihi açısından projeyi uygun bulmayarak kışlayı reddetmişti.)
- Taksim'i yayalaştırma projesinin ilk etabı 31 Ekim 2012 tarihinde başladı. İlk çalışmalar için Zambak Sokak, Cumhuriyet Caddesi ve Divan Otel'i'nin bulunduğu bölge trafiğe ve çoğunlukla yaya ulaşımına kapatıldı.
- Şubat 2013 tarihinde Osmanlı dönemine ait bir kemere rastlanması nedeniyle inşaat çalışmalarına belli bölgelerde ara verildi.
- Nisan 2013 itibarıyla proje kapsamında yapılması gereken işlerin yüzde 50'si tamamlandı.

Direnış Tarihçesi

Direnışin tarihi, Taksim Dayanışmanın oluşumu ile başladı. Taksim Dayanışma Bileşenleri Platformu veya Taksim Dayanışması başta Taksim Yayalaştırma Projesi olmak üzere Taksim bölgesinin yeniden şekillendirilmesinde halkın da söz sahibi olmasını amaçlayan ve bölgenin mahalle derneklerinin bir araya gelmesiyle gerçekleşen bir oluşumdur.

Bu konuda ilk protesto 6 Haziran 2012 tarihinde gerçekleşti. Gezi Parkı'nda toplanan Taksim Dayanışması grubu üyeleri bir basın açıklaması yaparak kamuoyunun dikkatini buraya çekmeyi amaçladılar.

Kasım 2012 tarihinde başta Taksim Dayanışması üyeleri olmak üzere birçok kişi ve kuruluş Gezi Parkı'nın betonlaşmasına karşı Taksim'de nöbet tutacaklarını açıkladı. Ve esas olarak Pazar günleri olmak üzere, Gezi Parkı'nda nöbet, basın açıklamaları ve protesto gösterileri yapılmaya başlandı.

4 kasım - 4 aralık 2012 tarihleri arasında Taksim Dayanışması üyeleri parkın yıkımına karşı Taksim metro istasyonu çıkışında imza kampanyası düzenledi. (Projeye karşı Taksim Dayanışması, 50 bin imzayı Kurul'a iletti.)

Proje kapsamında faaliyet gösteren iş makineleri 27 Mayıs 2013 tarihinde Gezi Parkı'na girerek ağaç ve duvar yıkımı yapmaya başladı. Gezi Parkı'na yönelik Taksim Dayanışmanın hassasiyeti çerçevesinde olaya müdahale edildi ve Park'ta nöbet tutulmasına tekrar başlandı.

27 Mayıs

Gezi Parkı'nın Asker Ocağı Caddesi'ne bakan duvarın 3 metrelik kısmı gece 22:00 civarında yıkıldı. Aynı zamanda 5 ağaç da yerinden söküldü. Taksim Dayanışma grubunun üyeleri iş makinelerinin önüne geçerek daha fazla yıkım yapılmasını engelledi. Ardından bu gruptan 50 kişi parkta çadır kurarak sabaha kadar nöbet tuttu.

29 Mayıs

Polisler sabah saat 05.00 civarı parkta kalanlara müdahale etti. Çadırlar kaldırıldı ve inşaat ekibi çalışmalarına tekrar başladı. 29 Mayıs 2013 tarihinde gerçekleşen Yavuz Sultan Selim Köprüsü inşaatının açılışı sırasında Başbakan Recep Tayyip Erdoğan; "Ne yaparsanız yapın. Orası için karar verdik. Yapacağız." diyerek bu konuda kararlı olduklarını belirtti. Günün ilerleyen saatlerinde Milletvekili Sırrı Süreyya Önder'in de desteğiyle grup, yıkım çalışmalarını tekrar engelledi. Gecelemek için yeni çadırlar kuruldu.

28 Mayıs

28 Mayıs sabahı parka daha fazla protestocu geldi. Öğle saatlerinde duvar yıkımına devam etmek isteyen ekip ile protestocular tartışmaya girdi. Milletvekili Sırrı Süreyya Önder'in de destek verdiği grup, yıkım çalışmalarını engelledi. Yıkım çalışmalarına devam etmek için, iş makineleri tekrar ilerleyişe geçti ve gruba zabıta müdahale etti. Ancak, Sırrı Süreyya Önder iş makinelelerinin önüne tekrar geçti ve yıkım çalışmalarının ruhsatını görmek istedi. Yıkım ekibi, ruhsatlarının olmadığını belirtti ve yıkım çalışmaları tekrar durdu. Milletvekili Gürsel Tekin destek amaçlı olarak parka geldi. Gündüz olan olaylardan sonra giderek kalabalıklaşan grup, parktaki nöbeti devam ettirdi. Gecelemek için çadırlar kuruldu. Katılımcılar, 29 Mayıs programını; 12.30'da basın açıklaması, 18.00'de konser ve 22.00'de film seyri olarak belirlemişti.

30 Mayıs

Polisler parkta bulunan protestoculara şafak baskını (sabah saat 05.00 gibi) ile ikinci kez müdahale etti. Ve çadırlar Polis gözetiminde Büyükşehir Belediyesi zabıtalı tarafından yakıldı. Polisin azgın ve orantısız müdahalesine rağmen akşam saatlerinde katılım daha da arttı.

31 Mayıs

Polis Gezi Parkı'nda ve Taksim'de bulunan kitleye su ve biber gazı bombasıyla müdahalede bulundu. Gün boyu süren çatışmalarda Milletvekili Sırrı Süreyya Önder omuzuna gaz bombası isabet etmesi nedeniyle ikinci kez yaralandı. Milletvekili Sezgin Tanrıkulu da gaz bombasının etkisiyle fenalaştı. Yaralı sayısının çokluğu ve bölgedeki hastanelerin yeterli olamaması nedeniyle Türk Tabipler Birliği geçici bir acil müdahale birimi kurdu.

Aynı gün İstanbul dışındaki birçok şehirde de protesto yürüyüşleri düzenlendi. Ankara'da Kuşlu Park, İzmir'de Gündoğdu Meydanı ve Konak'ta yapılan yürüyüşler polisin müdahale etmesiyle son buldu.

Ankara Kennedy'de başlayan çatışmalar gece saatlerinde Atatürk Bulvarı'nda, TBMM'nin civarında sabah 07.00'ye kadar sürdü.

Aynı gün daha ufak çaplı gösteriler ve yürüyüşler Mersin'de Özgür Çocuk Parkı'nda, Tunceli'de Sanat Sokağı'nda, İzmit'te Cumhuriyet Parkı'nda, Konya'da Atatürk Anıt Alanı'nda, Manisa'da Manolya Meydanı'nda, Marmaris ve Adana'nın Atatürk Parkı'nda gerçekleşti. Zonguldak'ta Bülent Ecevit Üniversitesi'ndeki mezuniyet töreni sırasında stadın kenarındaki köprüye 'Gezi Parkı direniyor Taksim'e selam' yazılı pankart asan Öğrenci Kolektifi üyesi 5 öğrenci gözaltına alındı.

1 Haziran

1 Haziran 2013'ün sabah saatlerinde bazı protestocular İstanbul'un Anadolu yakasında toplandı ve Boğaziçi Köprüsü üzerinden yürüyüşe geçti. Gruba Beşiktaş'ta polis gaz bombaları ve tazyikli su ile müdahale etti. Kadıköy ve Anadolu yakasının diğer kesimlerinden de bir-

çok protestocu Taksim'e ulaşmak için yürüyüşe başladı. Bursa'da büyük bir topluluk yürüyüş yaptı polis hiç bir müdahalede bulunmadı.

CHP Kadıköy Meydanı'nda düzenleyeceği mitingi Taksim Meydanı'nda yapacağını açıklayarak Beşiktaş tarafından Taksime gelme kararı aldı. Başbakan Recep Tayyip Erdoğan Taksim'in CHP'nin protestosuna açılması için izin verdiğini açıkladı. Taksim Meydanı'na çıkan tüm yollarda süren çatışmalarda eylemcilerin kararlılığı sonucu Taksim Meydanı ve çevresindeki polisler saat 15.45'ten itibaren geri çekildi. Ardından Taksim'e çıkan yollarda bekleyen kalabalık kitleler Taksim Meydanı'na geldi. Akşam saatlerinde de bir grup gösterici Boğaziçi Köprüsü üzerinden yürüyerek Taksim Meydanı'na ulaştı.

Ankara'daki gösteriler 1 Haziran günü de devam etti. Öğlen saatlerinde Güven Park'ta toplanan göstericilere, polis göz yaşartıcı gaz ve tazyikli su ile müdahale etti. Göstericiler saat 16:00'dan sonra tekrar toplanmaya başladı. İstanbul gibi Ankara'da da polisin geri çekilmesinin ardından protestocular Kızılay Meydanı'na girmeye başladı. Gece 12.00'de Güvenpark'ta polis müdahalesinin ardından sabah 04:00'e kadar Ziya Gökalp Caddesi, Kolej ve Kurtuluş istikametinde polis ile göstericiler arasında çatışmalar çok sert bir şekilde devam etti.

İzmir'de yaklaşık 10 bin kişi, Taksim Gezi Parkı'ndaki polis müdahalesini protesto etti. Topluluk "Her yer Taksim her yer direniş", "Kimyasal Erdoğan" ve "Direne direne kazanacağız" sloganları attı.

Rize Belediye Parkı'nda toplanan bir grup akşama doğru olaysız bir şekilde dağıldı.

Eskişehir'de 20 bini aşkın kişi AKP il binasına yürüdü. Bina önündeki çevik kuvvet polisi, taş ve şişe atan göstericilere yarım saat kadar süreyle müdahalede bulunmadı. Grubun yaklaşması üzerine polisler basınçlı su ardından da biber gazı sıkarak grubu dağıttı.

Muğla'nın Bodrum ilçesinde, gösterici gruba polisler müdahalesi gece boyunca sürdü. Olaylarda, 16 polis ve 23 eylemci yaralandı, 29 eylemci gözaltına alındı.

Antalya'da Taksim Gezi Parkı eylemlerini desteklemek için çeşitli gruplardan oluşan, 15 bin kişilik kalabalık, Cumhuriyet Meydanı'nda polisin Taksim'den çekilmesini kutladı.

Konya'da, Taksim Gezi Parkı olaylarını protesto etmek isteyen bir gruba saldırmak isteyen karşıt görüşlü başka bir gruba polis müdahale etti.

Edirne'de olayları protesto etmek için yürüyüş yapan gruptan 20 kişi, Adalet ve Kalkınma Partisi İl Başkanlığı binasına kapıları kırarak girdi. Kısa sürede işgalcilere müdahale eden polis, 8 kişiyi gözaltına aldı.

Trabzon, Ordu, Marmaris, Mersin, Tunceli, Adana, Zonguldak, Kayseri, Kahramanmaraş, Isparta, Erzurum gibi birçok şehirde de eylemler yapıldı.

İçişleri Bakanı Muammer Güler, 1 Haziran'da yaptığı açıklamada 48 ilde 90'ın üzerinde eylem yapıldığını, 939 kişinin gözaltına alındığını, 53'ü eylemci 26'sı polis olmak üzere toplam 79 kişinin yaralandığını ve bu yaralıların 19'unun İstanbul'da tedavilerinin devam ettiğini açıkladı. Ankara Tabip Odası ise, 1 Haziran günü sadece Ankara'daki eylemler sonucunda 15'i ağır olmak üzere 414 kişinin yaralandığını, bir kişinin ise beyin ölümünün gerçekleştiğini duyurdu. Eylem yapılan alanda ilk yardım desteği vermek üzere bulunan AKUT ekiplerinin yanına giden, AKUT Yönetim Kurulu Başkanı Nasuh Mahruki, yolun ıslak olması nedeniyle motosikletten düşerek yaralandı

2 Haziran

Türk Tabipleri Birliği'nin 2 Haziran 2013 günü yayınladığı rapora göre İstanbul ve Ankara'da binden fazla yaralı vardı. Rapora göre, "gözlerini kaybeden birçok kişi de dahil olmak üzere" yaralananların çoğu hedef alınarak tazyikli su sıkılması, göz yaşartıcı bomba ve plastik mermilere direkt maruz kalmaları yüzünden oldu. Uluslararası Af Örgütü'ne göre oransız gaz bombası kullanılması birçok ciddi yaralanmalara yol açtı.

Olaylar özellikle Erdoğan'ın "Evet cami de yapacağız. Ben bunun iznini gidip de CHP genel başkanından alacak değilim, birkaç çapulcudan alacak değilim. Bize oy verenler bunun yetkisini verdi zaten"; "Şu Twitter toplumun baş belası" sözleri ve Teke Tek Programında söylediği "İçki içen alkoliktir"; "Kışlayı yapacağız. İçinde kültür merkezi, AVM veya rezidans olacak, camiyi Maksem'in arkasına yaptıracağız, AKM'yi yıkıp aynı adla yeni opera binası yapacağız" söylemleri ile protestolar iyice kalabalıklaştı ve süreklilik kazanmaya başladı.

Ankara Kızılay Meydanı'nda toplanan halka müdahalenin ardından polis sayısının yetersiz kalmasından ötürü çevre illerden yapılan polis desteğiyle, sayısı 30 bine yaklaşan Kızılay'daki göstericileri dağıtmak ve gözaltına almak amacıyla tazyikli su ve biber gazıyla hareket geçen polisler, 500'e yakın göstericiyi gözaltına alıp belediye otobüsleriyle emniyete götürdü. Eylemcilerin gözaltına alınması esnasında iş yerlerine ve AVM'lere sığınanlara karşı, kapalı alanlara da gazla müdahale edildi.

Eylemciler sabah saat 04.00'e kadar Ziya Gökalp Caddesi, Kolej, Kurtuluş istikametinde Güvenpark' zorlamaya devam etti. Ankara Tabip Odası Başkanı Özden Şener ise doktorların gönüllü olarak revire çevirdiği Mülkiyeliler Birliği, Kızılay Alışveriş Merkezi, Leman Cafe ile Nazım Hikmet Kültür Merkezi'ne polisin müdahale ede-

rek, hem yaralıları hem de doktorları gözaltına aldığını söyledi.

İzmir'de Gündoğdu Meydanı'nda yaşanan çatışmaların üzerine göstericilere destek verenlerin sayısı arttı, saat 18.30 sıralarında sayı 10 bine yaklaştı. Hava karardıktan sonra bazı kişiler AKP Karşıyaka İlçe binası önünde toplanarak binayı ateşe verdi. Gün boyu devam eden gösterilerde iki kişi polisin plastik mermiyle ateş etmesiyle yaralanırken 300'e yakın kişi de gözaltına alındı.

Eskişehir'de eylemlere destek vermek için toplanıp, AKP il binasına yürümek isteyen gruba polis, biber gazı ve kırmızı boya katılmış tazyikli su ile müdahale etti.

Adana'da yaşananlara tepki için hafta sonu Atatürk Caddesi, Ziyapaşa Bulvarı ve Gazipaşa Bulvarı'nda toplanan binlerce kişi polisle çatıştı. Polisin biber gazı, plastik mermi ve tazyikli suyla müdahalesi sonucu yaşanan arbede sırasında 370 kişi gözaltına alındı. Adana Emniyet Müdürlüğü ve çevre karakollarda gözaltında tutulan bu kişilerden 120'sinin yaşının 18'den küçük olduğu anlaşıldı. Bu kişiler ifadeleri alındıktan sonra ailelerine teslim edildi.

Samsun'da 200 kişilik bir grup akşam saatlerinde Atakum İlçesi Adnan Menderes Bulvarı üzerindeki anfi tiyatrodaki toplandı. Yağmur nedeniyle dağılmaya karar veren grup içerisinde ilerlemeye devam edip yolu kesmek isteyen bir gruba polis müdahale etti ve 6 kişi gözaltına alındı.

Tunceli'de saat 22.30 sıralarında gerçekleşen elektrik kesintisinin sebebini öğrenemeyen halk içerisinde elektriklerin kasıtlı kesilip Gezi Parkı olaylarının televizyondan izlenmemesi amaçlandığı iddiaları yayılınca bin 500 kişi polis karakoluna yürüdü, polis TOMA araçlarından basınçlı su ile müdahalede bulundu.

Trabzon'da eylemlere destek vermek isteyen 15 kişilik grup, Atatürk Alanı'ndaki Atatürk heykeli önünde basın açıklaması yapmak üzere hazırlığa başladı. Bu sırada bir grup, açıklama yapmak isteyen gruba saldırarak bir kişiyi elinden ve yüzünden falçatayla yaraladı.

Basın açıklaması yapmak isteyen eylemciler sonunda TKP binasına sığındı. Binanın önündeki kalabalık bir anda yaklaşık 250 kişiye ulaştı.

İnsan Hakları İzleme Örgütü'nün yayınladığı rapora göre bir öğrenci plastik mermi isabet etmesi nedeniyle gözünü kaybetti.

Eskişehir Anadolu Üniversitesi öğrencisi **Ali İsmail Korkmaz** (19) eli sopalı faşistler ve polis tarafından dövülerek yaralandı, hastanelerin (doktorların) yanlış yönlendirmeleri sonucu beyin kanaması geçirerek yoğun bakıma alındı. (10 Temmuz'da hayatını kaybetti)

3 Haziran

İstanbul Maslak'taki plaza çalışanları ve çevredeki halk Doğu Power Center'ın önünde öğlen 12.20'de toplanarak NTV haber kanalını protesto ettiler.

(Eylemcilerin sayısı artınca Doğu Yayın Grubu Yönetimi protestoya sessiz kalamadı ve kendilerine yönelik yapılan protestoyu 5 dakika boyunca canlı yayımlamak zorunda kaldı. Doğu Yayın Grubu CEO'su Cem Aydın, Gezi Parkı eylemlerini habercilik duyarlılığıyla yansıtmadığı için protesto edilen NTV'den 13 Haziran 2013 tarihinde görevinden istifa etti. Doğu Yayın Grubu bünyesinde çıkarılan NTV Tarih dergisi, Gezi Parkı eylemlerini konu alan Temmuz sayısı nedeniyle çıkan krizin ardından yönetim tarafından 1 Temmuz 2013 tarihinde kapatıldı. Doğu Yayın Grubu Dergilerinden Sorumlu Genel Müdür Neyyire Özkan da Haziran ayı sonunda grup ile yollarını ayırdı.)

Gece İstanbul, Dolmabahçe ve Beşiktaş'ta başlayan çatışmalar sabaha kadar devam etti. Dolmabahçe'de sabah saatlerinde polisle eylemciler arasında çok sert çatışmalar yaşandı. Polisler biber gazı ve tazyikli suyla müdahale ederken, eylemciler kaldırım taşlarından barikatlar kurdu. Olaylar sonrasında 200 eylemci gözaltına alındı.

Fas gezisine çıkmadan evvel başbakan "Evinde zorla tuttuğumuz %50 var", tencere tava eylemleri için "Tencere tava hep aynı hava" ve Reuters muhabiriyle girdiği polemik gerginliğin sürmesine neden oldu. Ankara'daki eylemler 4. gününde tüm şiddetiyle sürdü. Eylemciler birçok yolu kapattı ve bazı belediye otobüslerini ateşe

verdi. Gruba müdahale eden polise 50 kişilik bir grup, "Polise uzanan eller kırılınsın" sloganı atarak destek verdi. Bu esnada bazı sivil polisler grubu meydan uzaklaştırdı. Kızılay haricinde Ankara'nın farklı semtlerinde toplanan ve yollara barikat kuran gruplara polis müdahale etti ve 30 kişiyi gözaltına aldı.

İzmir'de Gündoğdu Meydanı'ndaki protestoculardan ayrılan bir grup Lozan Meydanı'na yürüyüşe geçti. Göstericiler Lozan Meydanı'na geldiklerinde Kültürpark Fuar Kapısı'ndaki plastik bilet gişelerini yerinden söküp ateşe verdi.

Antalya'da Taksim Gezi Parkı'nda yaşananları protesto için 4 gündür Cumhuriyet Meydanı'nda toplanan grup müdahale olmadan dağıldı. Antalya Barosu'na kayıtlı yaklaşık 600 avukat ise Antalya Müzesi önünden Cumhuriyet Meydanı'na kadar yürüdü.

Afyonkarahisar'da, Gezi Parkı eylemlerine destek için eylem yapan gruba, başka bir grup saldırdı. Çıkan olaylara polis biber gazıyla müdahale etti, saldırgan grup olay yerinden uzaklaştırıldı. Balkonlarından polise tepki gösteren bazı kişiler ve polislin üzerine çeşitli cisimler attı.

Ümraniye'de yapılan gösterilerde **Mehmet Ayvalıtaş** adlı bir gösterici bir arabanın hızını alamaması neticesi hayatını kaybetti. Gruptakiler şoförü darp ederken bir gösterici de yaralandı. Antakya Armutlu'da eylemci **Abdullah Cömert** protestolar sırasında çıkan arbedede hayatını kaybetti.

Balıkesir'de Atatürk Parkı'nda toplanan bir gruba yaklaşık 15-20 kişilik grup bir saldırmak istedi. Araya giren sivil polisler saldırganları durdururken, Çevik Kuvvet ekipleri de devreye girdi.

4 Haziran

Taksim Gezi Parkı eylemleri gündüz olaysız geçerken gece çatışma çıktı. Taksim'den gelip Beşiktaş'taki Başbakanlık Çalışma Ofisi'ne yürümek isteyen göstericilere polis biber gazı ve tazyikli suyla müdahale etti. Grupa polis arasındaki çatışmalar çıktı. Çatışmalar saatlerce sürdü. Gazi Mahallesi'nde de 2 bin kişi, tencere ve tavalarla vurarak Gazi Polis Merkezi'ne yürüdü. Gruba çevik kuvvet polisleri ve TOMA'larla müdahale edildi.

Ankara Güvenpark'ta gece geç saatlerde polis, gaz bombaları ile gruba müdahale etti ve 65 kişiyi gözaltına aldı. Beşiktaş'ta gözaltına alınan göstericilerle birlikte İstanbul'da olaylarla ilgili toplam gözaltına alınan gösterici sayısı 422'ye ulaştı. 422 göstericiden 281'i serbest bırakılırken, önceki gece gözaltına alınan 76 gösterici Adliye'ye sevk edildi.

Tunceli'de protesto gösterilerinin üçüncü akşamında olaylar çıktı. Barikat kurup ateş yakan gruba polis, müdahale etti. Polis, bu kez Devlet Hastanesi'nin bulunduğu caddede göstericilere biber gazıyla müdahalede bulunup dağıttı. Atılan gaz bombaları hastanedeki birçok hasta, hasta yakını ve sağlık personeline de etkilendi.

Adana'da akşam saatlerinde Atatürk Parkı'nda toplanan 3 bin kişi yürüyüşe geçti. Bazı göstericiler, AKP İl Başkanlığı'na taş attı. Olaylar büyümeden önlenirken bir grup, tekrar AKP binasına saldırdı. Gruba tazyikli su ile müdahale edildi ve 7 kişi gözaltına alındı.

İzmir'de 5 gündür süren eylemlerde sosyal medya üzerinden halkı isyana teşvik ettikleri ve propaganda yaptıkları ileri sürülen 26 kişi gözaltına alındı. Polisin 38 adrese yaptığı baskınlarda yakalananlar emniyete götürüldü.

Eskişehir'de çoğunluğu üniversite öğrencisi bir grup, çadırlar kurup, evlerinden getirdikleri kanepeler ve koltukları koydukları yolu trafiğe kapattı. Çadırların üzerine de 'Rahatsız etmeyin direniş var' yazıldı.

Antakya'da başına aldığı darbelerle sonucu hayatını kaybeden Abdullah Cömert'in (22) cenaze töreninden dönen grup Armutlu Mahallesi'nin girişine barikat kurarak polisin girmesini engellemeye çalıştı. Polis barikatı panzerlerle aştı, eylemcilere TOMA ve gaz bombası ile müdahale etti.

RedHack grubu, Abdullah Cömert'in öldüğünü açıklayan "www.hatay.gov.tr" sitesini hackledi.

Ankara'da yapılan eylemlerde polis yasalara aykırı olarak, orantısız güç kullanımının tespit edilmesindeki en önemli etmen olan kask numarasını bazı polislerin gizlediği iddia edildi.

5 Haziran

KESK, DİSK, TTB ile TMMOB genel grev ve alanlara çıkma kararı aldı. Gruplar Ankara'da Kızılay, İzmir'de Gündoğdu Meydanı'nda, İstanbul'da Taksim Meydanı'nda bir araya geldi. Ayrıca, Antalya, İzmir, İzmit ve Çanakkale, Bursa, Kilis gibi çeşitli kentlerde de iş bırakma eylemleri yapıldı.

Miraç Kandili dolayısıyla Çarşı grubu Beşiktaş'ta polisler ve halka kandil simidi dağıtıp, daha önce revir olarak da kullanılan Dolmabahçe'deki Bezmialem Valide Sultan Camii'ni ziyaret etti. Gezi Parkı'ndaki gruplardan İhsan Eliaçık yönetimindeki Antikapitalist Müslümanlar dua etti.

İstanbul'da gün sakin geçmesine, tencere ve tavalarla protesto ve yürüyüşler dışında neredeyse hiç çatışma olmamasına karşın, Ankara, Adana ve pek çok yurt içindeki bölgede çatışma ve gerginlikler devam etti.

Ankara'da tüm Belediye ve Yerel Yönetim Hizmetleri Emekçileri Sendikası'nın (TÜM BEL-SEN)'in eylem çağrısına Ankara Büyükşehir Belediyesi Başkanı Melih Gökçek "eylemlere katılanı devlet memurluğundan çıkarırız" yanıtı geldi. Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı Melih Gökçek imzalı genelgede bugün akşama kadar pişmanlıklarını bildirenlerin ise affedileceği kaydedildi. Özellikle akşam saatlerinde Kızılay Meydanı yakınlarında polis ve protestocular arasında başlayan çatışmalar gece boyunca devam etti.

Rize'de eylem yapmak isteyen TGB üyeleri ile karşıt görüşlü grup arasında itiş kakış yaşansa da olay fazla büyümeden engellendi. Tunceli de Gezi Parkı için oturma eylemi yapıldı.

Adana'daki eylemlerde yol kapatıp barikat kuran göstericilere müdahale eden polislerden komiser Mustafa Sarı inşaatı devam eden bir köprüden düşerek ağır şekilde yaralandı ve ertesi gün hayatını kaybetti. Adana ve Mersin'de çatışmalar ve gerginlik geç saatlere kadar devam etti.

6 Haziran

Taksim de göstericilerin işgali devam etti. Ancak herhangi bir polis müdahalesi gerçekleşmedi. Ankara ve İzmir'de ise yer yer polis müdahaleli protestolar, Adana, Hatay ve Eskişehir gibi pek çok ilde olduğu gibi devam etti.

Taksim Gezi Parkı'nda verileceği açıklanan ve Sezen Aksu, Grup Yorum, Yavuz Bingöl, Kubat, Mor ve Ötesi, Duman, Can Bonomo, Onur Akay ve Sertap Erener gibi ünlü sanatçıların katılacağı konser etkinliğine ölümler ve yaralanmalar ile polis saldırıları nedeniyle tepki geldi ve konser iptal edildi.

Başbakan Tunus'taki konuşmasında kışanının yapılacağını, AKM'nin yıkılacağını ve yerine yeni bir opera binası yapılacağını, yardımcısı Arınç'ın aksine bu konuyu referanduma götürmeyeceğini söyledi.

7 Haziran

Başbakan Tunus'tan dönüşünde havalimanında kendisini karşılayan 10.000 civarında kişiye seslendi. Olaylar için faiz lobisini sorumlu tutan Başbakan kışla ve AKM konusundaki ısrarından vazgeçmedi devamla gençliğin elinde tencere tava değil bilgisayar olacağını söyledi. İsrarından vazgeçmese de Başbakanın üslubunda yumuşama olduğu gözden kaçmadı.

Cuma nedeniyle Gezi Parkı'nda anti kapitalist müslümanlar cuma namazı kıldı.

Yurt içinde pek çok ilde protestolar ve polis müdahaleleri devam etti. İzmir, Ankara ve Eskişehir gibi şehirlerde göstericilere saldırıan karşıt görüşlü kişiler dikkat çekti.

8 Haziran

İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Kadir Topbaş düzenlediği basın toplantısında, Gezi Parkı'nın yerine alışveriş merkezi, otel ve rezidansın yapılmayacağını, kent müzesi olabileceğini, böyle bir durumda ise mimarlar ile görüşülebileceğini açıkladı.

Ankara Belediye Başkanı Melih Gökçek ertesi gün Ankara'ya gelecek Başbakan için coşkulu ve görkemli bir karşılama törenini havalimanında yapacaklarını söyledi ve twitter'dan kampanya başlattı.

Ankara'da akşama kadar sakinçe süren gösteriler akşam geç saatlerde polisin saldırmasıyla tekrar alevlendi. Gece geç saatlere kadar Tunalı Hilmi Caddesi, Kennedy Caddesi, Kuğulupark ve Kızılay'da gösteriler devam etti.

Ülke çapında Kahramanmaraş, Gaziantep, İzmir, Mersin, Eskişehir gibi illerde eylemler sürerken Adana'da twitter üzerinden halkı kıskırttıkları, polise taş attıkları gerekçesi ile 5 kişi gözaltına alındı.

Adana'da Gezi Parkı protestoları nedeniyle karşı karşıya gelen karşıt görüşlü göstericilere polis müdahale etti. Her iki grup ve polis arasında gerginlik uzun süre devam etti.

AKP 15 ve 16 Haziran'da sırasıyla Ankara ve İstanbul'da iki büyük miting yapacağını açıkladı.

9 Haziran

Eylemin ilk gününden beri insanlar Gezi Parkı'nda toplananlar arasında tam bir yardımlaşma ilişkisi yaşatıldı. Direnişçiler evlerinden yiyecek, içecek ve çeşitli yardım gereçlerini getirerek birbirleriyle paylaştılar. Taksim Meydanı ve Gezi Parkı Türkiye'de kurulan ilk Geçici Otonom Bölge niteliğindeki doğrudan demokrasi ve komün alanı haline geldi ve dünya basınında baş sayfalarda yer aldı. Çevreye barikatlar kurulduğundan Gezi Parkı'na polis müdahalesi gerçekleşemedi.

Ayrıca Park meydanında toplanan onlarca kişiye gönüllü doktorlar tarafından uygulamalı ilk yardım dersleri verildi. Bunların dışında çeşitli savunma uygulamaları da yapıldı.

Gezi Parkı olaylarının 13'üncü gününde Taksim Dayanışma Platformu Taksim Meydanı'nda geniş katılımlı miting düzenledi. Bir çok siyasi parti, kurum, kuruluş, sendika üyeleri, çeşitli mahalle ve semt sakinleri farklı yönlerden kortejler halinde mitinge katılmak üzere Taksim Meydanı'na yürüdü. Meydana miting için kurulan platformdan katılımcılara yönelik yapılan konuşmalar da Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın yaptığı açıklamalar eleştirilirken, tertip komitesi, "Her yer Taksim her yer direniş", "Yaşasın Halkların Kardeşliği" ve "Hükümet istifa" sloganları dışında slogan atılmamasını istedi. Konuşmalarda, Hatay'da olaylar sırasında yaşamını yitiren Abdullah Cömert anılırken, Cömert'in ölmeden önce

bir sosyal paylaşım sitesinde yayınladığı yazı okundu. Ardından Taksim Dayanışma Platformunu oluşturan çeşitli sivil toplum kuruluşları adına ortak basın açıklaması okundu.

10 Haziran

Bakanlar Kurulu toplantısı sonrası açıklama yapan Başbakan Yardımcısı ve Hükümet Sözcüsü Bülent Arınç, Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın, Taksim Gezi Parkı konusunda hükümetten taleplerde bulunan bazı topluluklarla Çarşamba günü görüşeceğini söyledi. Ethem Sarısülük Ankara'da gösteri sırasında bir polis tarafından tabanca ile vuruldu, ağır yaralı olarak hastaneye kaldırıldı.

11 Haziran

Polis sabah erken saatlerinde göstericilerin hazırladığı barikatları aşarak Taksim Meydanı'na girdi. Topluluğa gaz ve basınçlı su ile müdahale etti. Kısa sürede meydana hakim olan polis, AKM binası ve Cumhuriyet Anıtı üzerinde bulunan pankartları topladı. Vali Hüseyin Avni Mutlu Gezi Parkı'na müdahale edilmeyeceğini açıkladı. (!)

Öğleden sonra polisin Gezi Parkı'na girmek istemesi sonucu akşamüstü Gezi Parkı'na yardıma gelen gruplarla polis arasında sabaha kadar süren çatışmalar yaşandı. Olaylar CNN, BBC gibi pek çok yayın kuruluşu tarafından canlı olarak verildi. Bu arada Taksime polis müdahalesini protesto eden ve oturma eylemi yapan Çağlayan Adliyesi'ndeki 50'den fazla avukat gözaltına alındı. Akşam saatlerinde Gezi Parkı'na giren polis, girişteki bazı malzemeleri ve çadırları kaldırdıktan sonra geri çekildi.

BM, USA, Uluslararası Af Örgütü ve bazı ülkeler orantısız güç kullanılmaması ve gösteri haklarına saygı gösterilmesi çağrısında bulundu. AKP içerisinde muhalif milletvekilleri ve muhalefet partileri tepki mesajları yayınladı. Diğer yandan Ankara, Adana dahil pek çok il ve ilçede polisle göstericiler arasında çatışmalar devam etti.

12 Haziran

Sabah saat 04.00'e kadar süren olaylar polisin meydana çekilmesi ile sakinleşti. Aynı gün Başbakan Tayyip Erdoğan, Gezi Parkı'ndan eylemlerde yer alan grupların bazılarının temsilcileri ile bir araya geldi. Bu toplantının ardından AKP Genel Başkan Yardımcısı Hüseyin Çelik referanduma gidebileceklerini ilk kez telaffuz etti. Bu arada gece Taksim Meydanı'na piyanosunu getiren İtalyan piyanist Davide Martello piyano dinletisi sundu.

13 Haziran

Gezi Parkı ve civarında İstanbul'da tencere tava eylemleri haricinde gün sakin geçti. buna karşın Ankara, Adana gibi pek çok il ve ilçede halk protestolara ve polis müdahalelere devam etti. Bu arada gece boyunca Taksim Meydanı'na piyano çalan İtalyan piyanist Davide Martello akşam saatlerinde tekrar dinletisi sundu. Başbakan sert üslupla konuşmalarını sürdürdü. Avrupa Parlamentosu eylemlerdeki şiddet için Türk hükümetini kınarken Erdoğan bu kararı tanımadığını belirtti. Bununla birlikte parkın akıbeti için referandum yapılabileceğini söyledi.

14 Haziran

Başbakan Tayyip Erdoğan, Gezi Parkı'ndan eylemlerde yer alan grupların bazılarının temsilcileri ile ikinci kez bir araya geldi. Bu kez temsilciler arasında Taksim Platformu'nu temsil edenler de katıldı. Başbakan toplantıyı sinirli bir halde yarıda terk etti. Taksim Dayanışması üyeleri Başbakan Tayyip Erdoğan ile yapılan görüşmenin ardından, nihai bir karar alabilmek için Gezi Parkı'nda forumlar düzenledi. Ethem Sarısülük'ün kalbi durdu.

15 Haziran

Başbakan Tayyip Erdoğan, Ankara'nın Sincan bölgesinde yaptığı "Milli İrade'ye Saygı" mitinginde "Taksim Meydanı boşaldı, boşaldı; yoksa güvenlik güçlerimiz boşaltmasını bilir." diyerek Gezi Parkı'ndakilere yakında müdahale edilebileceği sinyalini verdi. Taksim Dayanışması üyeleri ise 14 Haziran görüşmesinin ardından kararını açıkladı. Alınan ortak karara göre, direnişin sadece Taksim Dayanışması çadırında sürdürüleceği, park ve çevresindeki diğer çadırların, flamaların ve bayrakların indirileceği belirtildi. Saat 16.00'da Taksim Platformu haricindeki diğer flamalar ve bayraklar indirilmeye başlandı, ayrıca Gezi Parkı'ndan meydana açılan bölgedeki barikatlar da temizlendi.

Saat 17.30'dan itibaren polis Park'taki göstericilere dağılmaları yolunda anons yapmaya başladı. Saat 20.50'de göstericilere müdahale başladı ve kısa sürede polisler Gezi Parkı'na girdi. Bu sırada protestocuların büyük kısmı parkı boşalttı. Ancak parkta kalarak direnmeye çalışan gruba gaz bombası ile çok sert müdahale etti. Gezi Parkı'nı kontrole alan polis temizlik ve belediye işçilerinin parka girmesini sağladı. Yaklaşık 1000 işçi flamaları, çadırları ve kamyonlarca çöpü gece boyunca topladı.

Taksim Meydanı ve Gezi Parkı'nın boşalmaya başlamasının ardından kalabalıklar Harbiye, İstiklal Caddesi ve Tarlabası yönlerinde toplanmaya başladı. Saat 23:00 civarından itibaren Taksim'in yanı sıra İstanbul'un Kartal, Ortaköy, Kadıköy, Etiler, Gazi Mahallesi gibi bölgelerinde de protesto gösterileri tekrar başladı.

16 Haziran

Gece yarısından itibaren gösteriler İstanbul'un diğer bölgelerine de yayıldı. İlk kez polis kuvvetlerine ek olarak Jandarma ekipleri de göstericilere Divan Otel ve çevresinde müdahale etti. Taksim'den Anadolu yakasına Boğaziçi Köprüsü'nden yürüyüşe geçen gruplara polis müdahale de bulunup, Jandarma ihtiyatta bekletildi. Gecenin geç saatlerinde Jandarma

köprüden çekilince gruplardan bir kısmı köprüyü geçip Mecidiyeköy'e kadar ulaştı. Polis gruba gece 02.15 civarı TEM-Okmeydanı bağlantı yolunda müdahale etti. Gece geç saatlerden sabaha kadar Akaretler, Taksim-Karaköy arası, İstiklal Caddesi, Harbiye, Tarlabası gibi bütün yollardan Taksim'e çıkan gruplara polis müdahaleleri devam etti.

Başbakan Milli İrade'ye Saygı mitinglerinin ikincisini Kazlıçeşme'de düzenledi. Bu miting sonrasında da gece boyunca olaylar ve polis müdahaleleri sürdü.

Ankara, Mersin, Adana, İzmir gibi pek çok ilde gösteriler gün boyu da devam etti. Ankara'da Ethem Sarısülük'ün cenazesinin Kızılay Meydanı'na getirilmek istenmesi üzerine olaylar çıktı.

Çanakkale'de protestocular iskele yolunu kapatınca Çanakkale-Eceabat ve Çanakkale-Kilitbahir seferleri iptal edildi.

17 Haziran

DİSK ve KESK sendikaları genel greve gitti. Sendikaların, saat 16.00'da Taksim'e yürümek istemesine polis izin vermedi. Görüşmeler neticesi Taksim'e yürümekten vazgeçildi, ancak bazı gruplar dağılmadı ve polis bu gruplara karşı güç kullandı. İstiklal Caddesi'nden yürümek isteyen protestoculara da polis müdahale etti.

Protestolar İstanbul'da daha pasif eylemlere dönüştü. Bazı üyeleri gözaltına alınan Çarşı grubu, destek için Abbasağa Parkı'nda eylemsizlik duruşu ile hükümeti protesto etti. Erdem Gündüz isimli bir kişi Taksim AKM önünde polis müdahalesini protesto için AKM önünde ayakta durma eylemi başlattı. Protesto başladıktan sonra kısa sürede durma eylemine durarak destek olanların sayısı arttı. Eylemcilerin bazısının yaya ve trafik akışını engellediği bahanesi ile polis eylemi sonlandırdı ve bazılarını gözaltına aldı. Erdem Gündüz polis müdahalesinden önce protestosunu durdurdu.

18 Haziran

Başbakan sert üslubunu sürdürdü, polisi daha da güçlendireceğini ve eylemlerde polisin çok başarılı bir demokrasi sınavı verdiğini şiddet uygulayanların terörist ve anarşist gruplar olduğunu söyledi. Eskişehir’de gerginlik ve yer yer polis müdahaleleri gerçekleşti. İstanbul’da ise halk Taksim’de gözaltılara karşı AKM’de Atatürk Posterini önünde ayakta durma eylemi yaptı, Türkiye’nin ve İstanbul’un pek çok yerinde ayakta durma, tencere tava eylemleri yapıldı.

19 Haziran

“Duran adam” eylemleri tüm Türkiye’de devam ederken, Çarşı grubu Abbasağa Parkı’nda, diğer eylemciler ise çeşitli parklarda forumlar düzenledi. Ankara ve özellikle Eskişehir’de polis müdahaleleri ve çatışmalar sürerken, Adana ve Mersin gibi pek çok ilde gösteriler devam etti.

20 Haziran

Eskişehir’deki gösterilere öğrencilerin yanında Eskişehirspor taraftarları da katıldı. Başbakan Erdoğan’ın Akdeniz Oyunları açılış töreni için geldiği Mersin’de olaylar gün boyunca sürdü, 2’si polis 6 kişi yaralanırken 8 kişi gözaltına alındı. Ankara’da ise Kuşulu Park’ta toplanıp yürüyüşe geçen gruba Kennedy Caddesi’nde polis gaz bombası ve tazyikli suyla müdahale etti. İzmir’de Gündoğdu Meydanı’nda kurulan çadırları kaldırmak isteyen polislerle protestocular arasında çıkan tartışma

polis müdahalesi ile sonuçlandı. “Duran adam” eylemleri ve forumlar devam ederken Yeniköy Parkı’nda toplanan eylemciler ile AKP yanlısı karşıt görüşlü bir grubun parka gelmesi ile gerginlik meydana geldi, yaralananlar oldu. Bu arada İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Kadir Topbaş 30 Mayıs’ta yanan çadırlar için çadırları yakan zabıta memurları adına özür diledi ve bundan sonra bir durağın yerini değiştirirken bile halka danışacaklarını söyledi. Eğer Gezi Parkı ile ilgili mahkemenin parkın kaldırılması aleyhine karar vermesi halinde referandum yapılacağı ve bunun İstanbul çapında bir referandum olacağı yolundaki beyanatı tekrarladı.

21 Haziran

Mersin, Ankara, İzmir gibi pek çok ilde gösteriler devam ederken, “duran adam” eylemleri de hız kesmeden sürdü. Ankara ve Mersin’de yer yer polis müdahaleleri oldu. Halk Abbasağa, Büyükdere, Yoğurtçu Parkı gibi parklarda forumlara devam etti. Tencere tava eylemlerinde ise azalma oldu. Bu arada polis 100.000 göz yaşartıcı gaz kartuşu ve 60 yeni TOMA aracı alacağını duyurdu.

22 Haziran

Taksim Dayanışma Platformu halkı Gezi Şehitlerini anmak için karanfillerle Taksim’de toplanmaya çağırdı. Binlerce kişi Taksim’e akın etti. Başbakan Samsun’daki konuşmasında ‘biber gazı istemeyenlerin rahat durmaları’ gerektiğini söyledi ve sert üslubunu sürdürdü. Gezi Parkı’na 9 kişilik bir grup özel izinle karanfil bıraktı. Halk polise karanfiller dağıtmaya çalıştı. Ancak polis bir süre sonra “Halka ait yolu meydana kapatıyorsunuz boşaltın” çağrısı yapıp gruplara önce TOMA’lardan basınçlı su, çöp, ardından biber gazı ile müdahale etti. Bütün gece boyunca göstericiler ile polis arasında çatışmalar yaşandı. Bir kısım göstericinin “Polis halkına ihanet etme”, “Polis simit sat ve onurlu yaşa” diye slogan attığı görüldü. Polisin önce yumuşak şekilde başlayan müdahalesinin sokak aralarında çok sertleştiği görüldü, gözaltılar yaşandı. Bir kısım gazetecinin kameralarının polisçe alındığı, yayınlarının engellenmeye çalışıldığı gözlemlendi. Türkiye’deki çok az yayın kuruluşunun olayları göstermesi yine tepkilere neden oldu.

Polis Ankara'da Dikmen, Kuğulu Park, Kennedy Caddesi üzerindeki gruplara sert müdahalelerde bulundu. Dikmen'deki ağır müdahale tepkilerine neden olurken polisin yerli ve yabancı gazetecilere müdahalesi de gözden kaçmadı. CNN muhabiri Tom Burton Ankara'da TOMA tarafından tazyikli suya maruz kaldı. Bunun yanında Türkiye'nin çeşitli illerinde protestolar "duran adam", tencere tava protestoları ve parklarda forum düzenleme faaliyetleri devam etti.

23 Haziran

Sabahın erken saatlerine kadar Taksim çevresinde ve Ankara'da gösteri polis müdahaleleri ve çatışmalar devam etti. Sonrasında ise göstericiler İstiklal Caddesi, Tarlabası gibi Taksim çevresindeki bölgelerde eylemlerine son verdi, gözaltılar yaşandı. Kadıköy'de Sivas katliamının 20. yıl mitingi düzenlendi ve Taksim Dayanışması mitingine katılanlar arasındaydı. Diğer taraftan LGBT İstiklal Caddesinde yürüyüş düzenledi. Her iki yürüyüş de olaysız sona erdi. Halk çeşitli parklardaki forumlarda toplandı.

Ankara'da Dikmen gibi çeşitli semtlerde ve Adana gibi illerde protestolar ve polis müdahaleleri devam etti.

24 Haziran

Başbakan ise Polis Akademisi'nde yaptığı konuşmada "Polisimiz kurşun yiyor, karşılığında su ve biber gazı sıkıyor. AB müktesebatında da polisin su ve gaz sıkma hakkı olduğu görülür. Türkiye'nin polisi konusunda takdirde bulunacak merci başka ülkelerin parlamentoları değil millettir. Polisimize nasıl şiddet uygulandığını gösteren görüntüleri önümüzdeki günlerde ortaya koyacağız" dedi ve polisin başarılı bir demokrasi sınavı verdiğini söyledi.

"Duran adam" eylemleri devam ederken; protestolarda polis kurşunu ile hayatını kaybeden Ethem Sarısülük'e ateş eden polisin serbest bırakıldığı haberinin ulaşması üzerine Ankara, İstanbul'da eylemler yapıldı. Ankara Dikmen'de, İstanbul Kadıköy ve Cihangir'de yapılan yürüyüş ve protesto gösterilerine polis müdahale etmedi. Protestocular çeşitli parklarda forumlar düzenledi. DİSK Ethem Sarısülük'ün ölümü dolayısıyla 25 Haziran'da bir günlük genel grev ve ülke çapında yürüyüş yapılacağını bildirdi.

İzmir'de ise yapılan tutuklama ve gözaltılar için Gündoğdu Meydanı, AKP İl Binası Önünde 2000 kişinin katılımıyla protesto yapıldı, protestolar olaysız sona erdi.

Bu arada saat 17.00 sıralarında Beyazsaray, Başbakanın 1 saat boyunca ABD başkanı ile görüştüğünü açıklandı. Beyazsaray'dan gelen açıklama başbakanın barışçıl gösterilere hoşgörü ile yaklaşılması ve basın haklarına müdahale edilmemesi yönünde uyarıldığı yönündeydi.

25 Haziran

Taksim'de "duran adam" protestoları devam ederken DİSK'in liderliğini yaptığı Sendikal Güç Platformu da, Taksim'de üyeleriyle "duran adam" eylemi yaptı. Bununla birlikte Ankara Güvenpark, Keçiören, Batıkent ve Dikmen; İstanbul Taksim Meydanı'nda Ethem Sarıtürk'ü öldüren polisin serbest bırakılması kararı protesto edildi. Oturma eylemi ve Ethem Sarıtürk'ün öldürülmesini gösteren "düşen adam" ve "yatan adam" eylemi yapıldı. Metro seferleri aksadı. Dikmen'de polis göstericilere müdahale etse de diğer yerlerde polis herhangi bir müdahale de bulunmadı. Gösteriler olaysız şekilde sona erdi. Taksim'deki gösterilerde bir gösterici grubunun olaylarda hayatını kaybeden polis komiseri Mustafa Sarı için "Acınız acımızdır, kaybınız kaybımızdır, Komiser Mustafa Sarı ölümsüzdür" yazılı pankart taşıması da dikkat çekti.

27 Haziran

Gezi olaylarının görüldüğü AKPM'de Türkiye'nin adı zikredilmeden kabul edilen kararda, Avrupa devlet-

lerinden Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarına uymaları istendi.

İzmit-Derince'de 400 kişilik grubun yaptığı yürüyüşe Çınarlı AKP binasından taşlı saldırı gerçekleşti. Karşılıklı taş atma şeklinde gerçekleşen kargaşaya camii altındaki bir kahvehaneden de taş atılmaya başlanmasıyla olaylar büyüdü. Olaylar sırasında kahvehanenin camıları kırıldı. Olay Özgür Kocaeli Gazetesi'ne camiye saldırıldı şeklinde haber yapıldı. Sabaha karşı yapılan polis baskını ile iki kişi önce gözaltına alındı. Daha sonra tutuklandı.

28 Haziran

Redhack, İstanbul İl Özel İdaresi'nin internet sitesini hackleyerek pek çok kamu kurumunun devlete olan borcunu sildi.

Taksim yayalaştırma projesi kapsamında yapılan çalışma sırasında iş makinesi su borusunu patlattı, su basması nedeniyle Taksim Metro İstasyonu'na giriş durduruldu.

29 Haziran

Bir grup sanatçı, toplumda oluşan nefret söylemi hakkında "Kaygılıyız" başlıklı bir ilan yayınladı.

Taksim Dayanışması öncülüğünde Taksim'de toplanan grup polisin biber gazı ve boyalı mermi kullandığı müdahaleyle karşılaştı, çok sayıda gözaltı gerçekleşti.

30 Haziran

Gezi Parkı direnişi sürecinde başlayan forumların önemli merkezlerinden biri olan Kadıköy'deki Yoğurtçu Parkı'na sabaha karşı 10-15 kişilik bir grup tarafından bıçaklı saldırı düzenlendi.

1 Temmuz

Gezi Parkı protestosunu konu alan son sayısı nedeniyle Doğuş Yayın Grubu'nda krize yol açan NTV Tarih dergisi kapatıldı.

2 Temmuz

İstanbul 6. İdare Mahkemesi, Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın Gezi Parkı'yla ilgili yürütmeyi durdurma kararına karşı yaptığı itirazı da reddetti.

3 Temmuz

Taksim Yayalaştırma Projesi yargı tarafından iptal edildi. Akşam saat 19.00'da konuyla ilgili olarak Taksim Meydanı'nda geniş katılımın olduğu bir basın açıklaması yapıldı.

6 Temmuz

Taksim'de toplanan kitleye polis basınçlı su ve gaz ile müdahale etti, müdahale tüm gece boyunca sürdü. Ankara'dan da Taksime destek için Güven Park'ta toplandı. Polis aynı şekilde müdahale etti.

13 Temmuz

Taksim'de basın açıklaması yapmak isteyen kitlenin, alana girmesine izin verilmedi, Taksime çıkan yollarda biriken kitleye polis müdahale etti.

20 Temmuz

Taksim Gezi Parkı'nda yapılması planlanan düğün törenine polis izin vermedi ve alan dışına kalkanlar ile çıkardı. Daha sonra basınçlı su ile müdahale etti. Ankara Dikmen'de halay çeken topluluğa polis saldırdı.

